

Моніторинг регіонів

ПУЛЬС КРАЇНИ

ЛУЦЬК

ХЕРСОН

ХАРКІВ

ЛЬВІВ

КИЇВ

ДОНЕЦЬК

СУМИ

ЧЕРНІГІВ

ОДЕСА

№ 2, Липень 2010

Липень 2010 року став несподівано неспокійним місяцем, як на звичну для цього часу атмосферу політичного міжсезоння. Кадрові ротації в уряді, ухвалення нового закону про місцеві вибори, візит Патріарха Російської православної церкви Кирила, байкерські заїзди російського прем'єра Володимира Путіна, арешти колишніх працівників Нафтогазу у справі «націоналізації» газу РосУкрЕнерго, звернення народних депутатів України до Конституційного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року № 2222-IV – лише найпомітніші національні події суспільного життя, що робили липень спекотним не лише метеорологічно, але й політично.

Одним з ключових факторів розвитку країни та регіонів стає дедалі більше зміцнення адміністративної вертикалі влади. Особливо яскраво ці процеси проявляються на місцевому рівні, де продовжується масштабні кадрові чистки та заміна усіх вагомих позицій адмінвертикалі, а також їх партизація. Спостерігаємо тут два найбільш розповсюджені сценарії – або призначення нових людей, що партійно чи регіонально приналежні до партії влади (донецьке походження), або приєднання існуючих чільників до місцевих осередків Партії Регіонів.

З прийняттям нової редакції Закону «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» фактично розпочалась виборча кампанія на місцевому рівні. Про це свідчать активність місцевих політичних еліт та місцевих осередків партій, збільшення внутріпартійних та судових суперечок щодо керівництва осередками (місцевими організаціями), скасування реєстрації місцевих організацій деяких політичних партій. Ряд громадських ініціатив виступили з критикою (1, 2, 3, 4, 5) новоухваленого закону, який формує нові виклики та ризики для проведення місцевих виборів, однієї з важливих форм безпосереднього здійснення влади громадянами України та дієвого засобу оновлення політичних еліт як на місцевому, так і на загальнодержавному рівнях. Зокрема, Мережею підтримки реформ було підготовлено цілий пакет пропозицій викладених у окремій Заяві, широко оприлюднену під час різноманітних публічних заходів. На сьогодні особливої ваги набуває консолідована позиція та роль різноманітних організацій громадянського суспільства у моніторингу виборчого процесу та створення умов для адекватного висвітлення перебігу виборчої кампанії.

Мусимо констатувати загалом помітну тенденцію до зменшення уваги місцевої влади до реалізації обіцяних реформ, про що красномовно свідчить зниження активності регіональних комітетів реформ у деяких областях після звернення Президента України Віктора Януковича з нагоди 100 днів перебування на посаді. Вкрай мало уваги приділяється інституційним реформам, а ті рішення, що ухвалювалися, насправді не змінюють суть політичної системи і лише полегшують та легітимізують подальшу вибудову владної вертикалі та монополізацію системи прийняття рішень.

Докладний [аналіз законодавства ухваленого Верховною Радою України у липні 2010 року](#).

Волинська область

На Волині обговорюють проект Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна влада». 21 липня голова облдержадміністрації Б. Клімчук провів засідання «круглого столу» з обговорення проекту Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна влада», запропонованого Національним комітетом з економічних реформ при Президентові України.

Голова облдержадміністрації повідомив, що в області проведено потужну роботу з підготовки до загальнодержавної Програми економічних реформ. Протягом червня-липня відбулись чотири «круглі столи» щодо реформування сільського господарства та проведення земельної реформи, медичного обслуговування, системи соціальних пільг та розвитку фінансового сектора. Заступник голови облдержадміністрації Е. Стоєв повідомив, що основною метою реалізації Програми економічних реформ є вихід зі складного фінансового становища, забезпечення сталого економічного розвитку, що є передумовою зростання добробуту волинян.

На Волині до обговорення Програми економічних реформ долучилось майже півтори тисячі чоловік. Серед яких фахівці, експерти, науковці та представники громадськості. Більшість заходів з обговорення Програми економічних реформ ініційованих та проведених місцевими органами виконавчої влади носили формальний характер. Громадськість та експертні кола не були належним чином поінформовані та залучені до обговорень.

Екс-голова Волинської ОДА М. Романюк вийшов з лав партії «Наша Україна». М. Романюк — екс-губернатор Волині, який нині очолює Волинське ГРУ ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК», 22 липня, припинив членство у політичній партії «Наша Україна». Він вступив до лав цієї політичної сили у червні 2009-го. Під час виборів Президента України Микола Романюк, окрім сприяння Віктору Ющенку, у першому турі сприяв роботі штабів Сергія Тігіпка, а у другому — Юлії Тимошенко. В даний час його розглядають, як одного з ймовірних кандидатів на посаду Луцького міського голови.

Голова Волинської ОДА Б. Клімчук візьме участь у майбутніх місцевих виборах від Партії Регіонів. Про це йшлося 27 липня під час Підписання Меморандуму між облдержадміністрацією та найбільшими операторами фармацевтичного ринку області, щодо доступності забезпечення населення лікарськими препаратами. Б. Клімчук запевнив, що він не має наміру стати майбутнім головою Волинської обласної ради. Проте зазначив, що туди балотуватиметься. За словами губернатора, він йтиме у облраду по мажоритарному округу в Луцьку. Також він зазначив, що очолить виборчий список Партії регіонів до Волинської ради як позапартійний. Подібний розвиток подій прогнозувався раніше Центром політичного аналізу та виборчого консалтінгу.

Водночас нинішній голова Волинської обласної ради А. Грицюк балотуватиметься на посаду Луцького міського голови від партії «Батьківщина». Про це 27 липня заявив на прес-конференції народний депутат, член парламентської фракції БЮТ Є. Кирильчук. «Ми твердо вирішили не віддавати обласний центр Волині іншій політичній силі. Тому висуваємо свого кандидата — потужного ваговоза. На посаду мера піде голова обласної ради Анатолій Грицюк. Він — справжній господарник. Пройшов від бригадира до голови облради. Тому йому, як господарнику, рівних серед претендентів не буде. І лучани це поймуть», — зазначив нардеп.

На тлі наближення місцевих виборів загострюються конфлікти між потенційними учасниками виборчого процесу, особливо у випадку коли посадовці належать до різних політичних таборів. Зокрема показовим тут можна назвати уже неодноразовий конфлікт між головою ОДА Б. Клімчук та Луцьким міським головою Б. Шибю, цього разу навколо питання щодо теплозабезпечення Луцька. Подібним чином раніше у квітні-червні 2010 року розгортались конфлікти Луцького міського голови та голови ОДА по питанню довгострокового страйку на комунальному підприємстві «Луцькелектротранс» та навколо оренди стадіону «Авангард».

З призначенням А. Близнюка головою Донецької ОДА відбулось зниження впливу обласної ради на процеси в регіоні. Губернатор Близнюк концентрує більшість функцій обласного рівня у своїх руках, зберігає авторитет серед депутатів обласної ради та керівництва її структурних підрозділів. Важливі та резонанси події в області відбуваються під головуванням саме губернатора, а не новообраного голови облради А. Шишацького. Голова облради обмежений презентаційними й організаційними функціями, про що свідчить його достатньо низький рівень активності. Інформаційну присутність голові облради, здебільшого, забезпечує його кураторство конкурсом міні-проектів.

Головною політичною ротацією в регіоні стало обрання головою Донецької міської організації Партії регіонів очільника міста О. Лук'яненка, який змінив на цій посаді О. Бобкова (Бобкова пов'язують з інтересами народного депутат Б. Колеснікова). Останній залишається головою Будьонівської райради Донецька та очікує «почесного» переведення на іншу партійну роботу. З даною подією більшість експертів також пов'язують звільнення з посади голови центрального району міста (Ворошилівський р-н) Н. Хохлови (ЗМІ поширюють інформацію про можливість звільнення перед місцевими виборами інших голів райрад). Ротаціям передував конфлікт міського голови з окремими керівниками районів, які негативно та публічно відреагували на ініціативу Лук'яненка щодо ліквідації в Донецьку районних рад. Експерти ці події прямо відносять до старту передвиборчої кампанії в місті та звертають увагу на зміцнення позицій міського голови у внутрішній ієрархії Партії Регіонів.

У липні 2010 року місцева влада концентрувала основну увагу на наступні напрямки діяльності: (1) залучення інвестицій; (2) вирішення поточних проблем агропромислового комплексу; (3) вирішення поточних проблем ЖКГ; (4) міжнародне співробітництво та міжнародні проекти. (5) реформа системи соціального забезпечення. (6) створення нових робочих місць. (7) активізація роботи з погашення заборгованостей із заробітної плати. Зокрема було проведено ряд консультацій з потенційними інвесторами (Метінвест та Air Liquide, Франція, щодо реалізації проекту з виробництва промислових газів), а також з представниками ПАТ «Хайдельбергцемент Україна» щодо реалізації інвестиційного проекту цієї кампанії. За результатами останньої було вирішено розробити проект перенесення автомобільної дороги, яка знаходиться на розвіданих запасах корисних копалин.

Також відбулось кілька зустрічей з російською делегацією стосовно розвитку прикордонних територій (створення «єдиних логістичних центрів» на суміжних територіях, функціонування яких скоротило б митні, поштові та інші витрати). Губернатор також зустрівся з учасниками німецького міжнародного проекту GTZ «Сприяння економічному розвитку й зайнятості», котрий передбачає розробку Стратегії розвитку малого та середнього бізнесу в Донецькій області до 2015 року.

Окрема нарада обладміністрації була присвячена питанням підготовки до міжнародного Форуму «MININNG «Інновації у вугільній промисловості», організаційним питанням щодо участі у виставці «Вугілля-Майнінг 2010» та питанням забезпечення вуглеотримувачів побутовим паливом. Учасниками наради стали керівники підприємств вугільної галузі та галузевих профільних інститутів, а також заступник міністра вугільної промисловості.

У липні 2010 року Головою Донецькою облдержадміністрацією були проведені онлайн-збори Місцевої асоціації органів місцевого самоврядування Донецької області, яка владою розглядається у якості своєї альтернативи існуючим всеукраїнським асоціаціям в сфері місцевого самоврядування. Учасниками зборів були заслухана доповідь [«Про основні напрямки діяльності Місцевої асоціації органів місцевого самоврядування Донецької області»](#) та розглянуті інші організаційні моменти. До речі, одним зі своїх принципів асоціація заявила проведення чесних місцевих виборів.

У липні 2010 року Донецька обласна рада провела чергову сесію, на якій було розглянуто 29 питань. Депутати затвердили обласну цільову програму підготовки та проведення фінальної частини Євро-2012, передали на баланс міської влади Донецька комунальне підприємство

«Облелектротранс», а також розглянули питання [надання громадянам матеріальної допомоги](#). Обласна рада передбачила створення для кожного депутата фонду з надання громадянам матеріальної допомоги. Для цих цілей в обласному бюджеті передбачено 2 млн. 250 тис. грн. Голова Донецької обласної Ради А.Шишацький відкинув звинувачення у передвиборчій ангажованості такого рішення та заявив, що воно спиралось на досвід колег з Чернівецької, Чернігівської та Івано-Франківської областей.

Донецька обласна рада проводить [конкурс міні-проектів](#), спрямований на 5 основних пріоритетів: (1) покращення стану житлового фонду; (2) покращення системи соціальних послуг; (3) ремонт пам'ятників; (4) проекти патріотичного напрямку; (5) благоустрій місць відпочинку населення. На конкурс було подані 2 тис. проектів, які перебувають на стадії розгляду конкурсною комісією.

[Сумська область](#)

Станом на кінець липня 2010 р. можемо констатувати наявність адміністративного тиску на громадян, в результаті чого часто порушуються базові права та свободи. Зокрема, на нашу думку з політичних і замовних причин, в судовому порядку (в якості експерименту) була знята з реєстрації Сумська обласна та Сумська міська організації політичної партії «За Україну». Ця політична сила вже залучила впливових і відомих людей регіону на вибори до Сумської обласної ради, пішов інформаційний розголос і негативна реакція облдержадміністрації не змусила себе довго чекати.

Іншим фактом тиску стала спроба віруючих УПЦ КП поїхати на річницю хрещення Русі 28 червня 2010 р. до Києва. Єпископ Сумський і Охтирський Мефодій стверджує, що автобуси зупинялися ДАІ під вигаданими приводами. Виникли проблеми, додав Єпископ і на в'їздах до Києва. *“За кілька кілометрів від міста автобуси також масово зупинялися працівниками ДАІ, які забороняли рухатися далі. Відновити рух вдалося лише після тривалих переговорів та висловлення прочанами наміру організувати на місці акції протесту проти свавілля”*, - сказав Єпископ. В результаті, віруючі з Києві змогли виїхати не о 17:00 год., а о 20:00 год. 28 червня - змушені були з дітьми на руках потерпати від страшної спеки в розжарених салонах автобусів.

Також ряд підприємств - фірми ООО «Лорант», ООО «Еквіла» й ООО «Лінея-С», які входять в групу «Приват», і які у свій час утворились в результаті розпаду ОАО «Суминафтопродукт» сьогодні скаржаться на шалений тиск обласної податкової адміністрації. Із 103 АЗС, які працюють в Сумській області, станом на 29 липня 2010 р. не працювали 60. Цілі райони - такі як Буринський, Роменський, Великописарівський, Краснопільський, Липоводолинський взагалі залишилися без працюючих АЗС. Сьогодні Краснопільська РДА просила митний перехід із РФ, щоб можна було хоча б заправити паливом швидко допомогу в Росії, бо нічим навіть перевозити хворих.

Обласна податкова аргументує цей тиск несплатою податків цих підприємств на суму близько 1 млн. грн. Натомість самі менеджери цих компаній всі претензії відкидають. На нашу думку, очевидно що існує якась внутрішня спецоперація обласної податкової аби, з одного боку, виконати неймовірно завищені плани по збору податків, а з іншого боку, ця ж податкова адміністрація фактично експропріює сьогодні кошти приватних підприємств через механізми неповернення ПДВ. Всім, окрім двох підприємств – державного ВАТ Сумхімпром та приватного СМНВО ім. Фрунзе Костянтина Григоришина – ПДВ повертатимуть облігаціями. Один з менеджерів вищезгаданих підприємств довірливо розповів, що їх вже «обхажують» ділки, які пропонують викупити облігації з дисконтом (читай з відкатом у 40%). Таким чином можемо констатувати позірні заклики та відсутність реальних реформ.

Державна адміністрація в Сумській області фактично запустила механізм адміністративного втручання у виборчий процес до місцевих органів влади. Зокрема губернатор Сумщини Ю. Чмирь підписав розпорядження про призначення посадових осіб Сумської ОДА кураторами політичних процесів в районах області. Уже у вересні ці «куратори» автоматично стануть кандидатами від ПР по мажоритарним округам в цих же районах до Сумської обласної ради. Фактично, ці куратори вже

сьогодні підміняють в повноваженнях голів відповідних РДА. Також, вимога до всіх цих людей – висуватися принципово від Партії регіонів.

В очі кидається і відповідно насторожує, що ці люди як правило не є суспільними авторитетами в цих територіальних громадах чи відомими політиками, які в чесній боротьбі змогли б виграти вибори в цих округах. На нашу думку, готуються масштабні фальсифікації, а також схеми судового впливу на зняття з перегонів прохідних антивладних кандидатів.

Львівська область

Голова Львівської обласної державної адміністрації В. Горбаль [надалі порушує законодавство України, залишиючись народним депутатом України](#) щонайменше до осені. Горбаль (Партія Регіонів) став Головою ЛОДА 20 квітня 2010 року. Згідно з українським законодавством він повинен був скласти депутатські повноваження ще 9 травня 2010 року. За словами Василя Горбала, заяву про складання депутатських повноважень він подав у Верховну Раду України ще 28 квітня 2010 року. Як стало відомо дана заява була подана не до регламентного комітету, а до апарату Верховної ради.

21 липня 2010 року у Львові відбувся [круглий стіл на тему «Рейдерство в Україні: Загрози та шляхи протидії»](#). Учасники заходу намагались знайти відповіді на такі актуальні питання : «Чи стануть земельні питання об'єктами нових рейдерських захоплень в Україні? Чи зможе нова влада протидіяти рейдерським атакам на підприємства та інші активи, чи буде лише вибірково захищати певних суб'єктів господарювання? Що таке рейдерство по-українськи?» В роботі круглого столу взяли участь представники громадськості, медіа та органів державної влади. Даний захід проводився в рамках проекту «Залучення громадськості до моніторингу та планування державної політики в сфері протидії рейдерським захопленням власності в Україні

В. Стадник, Директор Фонду суспільної безпеки, вказав на те, що на сьогодні в Україні діє близько 40–50 спеціалізованих рейдерських груп, які здійснюють у середньому до 3 тисяч (!) захоплень на рік. Результативність рейдерських атак становить понад 90%. Відомий політолог І. Марков (Лабораторія соціальних досліджень) зазначив: рейдерство нівелює інститут власності в Україні. Сьогодні рейдерські захоплення стосуються вже не лише ліквідних активів підприємств, а й приватних помешкань громадян. Земельні питання в скорому майбутньому стануть об'єктами нових рейдерських захоплень повідомив представник Державного Комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва у Львівській області. В більшості випадків органи влади про рейдерські захоплення дізнаються з засобів масової інформації. Існуючі механізми протидії з боку держави рейдерським атакам носять не системний, а вибіркового характер. Органи державної влади не володіють достатнім правовим забезпеченням протидії рейдерським захопленням. Відомий у Львові громадський і політичний діяч О. Мацех висловив думку про те, що основним джерелом тиску і рейдерських атак є олігархічні групи, для яких рейдерство є основним джерелом збагачення. А чинна влада є інструментом в руках олігархів проти малого і середнього бізнесу. Як приклад – законопроект Податкового кодексу України.

Польський бізнесмен Єжи Конік закликає польських інвесторів не вкладати гроші в Україну, бо вони ризикують їх втратити. Водночас він [обіцяє подарувати контрольний пакет](#) акцій своєї фабрики «Перфект» тому, хто здолає «мафію» у судах Львівщини. Українська сторона заперечує його заяви.

На Львівщині, у Новояворівську, Конік збудував фабрику латексних виробів «Перфект», єдине в Україні підприємство з виробництва презервативів, що має 20 відсотків ринку. Тут працює близько 100 людей, товар продається в Україні і експортується у Росію, Польщу, Угорщину і Словаччину. За оцінками польських експертів, вартість підприємства становить 8,5 мільйонів доларів, наголосив Є. Конік. Йому належить контрольний пакет акцій, а 41% – іншому співзасновникові, фірмі Pilon Invest. П'ять років тому Конік взяв кредит у «VAB Банку» в 1 мільйон 650 тисяч доларів на будівництво фабрики, близько 650 тисяч уже повернув. Бізнесмен запевняє, що має гроші на погашення всього кредиту, але для цього повинні відбутись збори учасників, щоб надати йому право сплатити позику. Однак три роки поспіль підприємець не може зібрати збори, бо

не приходять представники другого співзасновника від фірми Pilon Invest. А цю фірму представляє С. Максимов, який одночасно є Головою наглядової ради «VAB Банку»!

Водночас банк звернувся з позовом у суд, і Господарський суд Львівської області виніс рішення накладити арешт на все майно фабрики і торговий знак «Перфект». Є. Коніка обурює той факт, що суддя виніс вердикт про арешт майна і торгового знаку ще до моменту завершення розгляду усіх судових рішень. «Вони хочуть забрати через банк фабрику, щоб я не міг сплатити кредит. У цьому зацікавлений голова наглядової ради банку Максимов. Я три роки прошу фірму Pilon Invest про зустріч, і вони зі мною не зустрічаються», – розповів Є. Конік. «Це рейдерська атака, і руками її виступає ще й голова Львівського апеляційного господарського суду, – стверджує підприємець. – Я подарую контрольний пакет акцій тому, хто подолає мафію у львівських судах, де в одному суді працює і батько, і син, такого немає ніде в світі».

Тим часом директор Департаменту по роботі з проблемними активами юридичних осіб «VAB Банку» С. Ревко заперечив заяву польського інвестора про рейдерську атаку. Рішення суду про арешт майна фабрики і торгового знаку, за словами представника банку, спрямоване передусім на збереження цілісності підприємства, щоб унеможливити спроби з боку Є. Коніка розпродати майно, в тому числі й торговий знак. Із вересня 2009 року і донині, за даними банку, фабрика не заплатила жодної копійки заборгованості.

Сьогодні Єжи Конік не вірить у справедливість українського судочинства з огляду на те, що голова суду несподівано змінив склад суддів, які розглядатимуть справу. Тому бізнесмен має намір захищати свої права у Європейському суді з прав людини, а [найближчим часом розповість через польські засоби інформації, що в Україні вести чесний бізнес небезпечно](#).

Одеська область

Завершується відбудова вертикалі влади ПР. Ще відбуваються деякі кадрові зміни, але вже не серед перших осіб – змінюється середня та дрібна ланки. Оскільки в Одеській області в більшості органів місцевого самоврядування з 2006 року перевага й так була на боці ПР, то результати президентських виборів майже не спричинили якихось тектонічних зсувів. Деякі депутати та керівники місцевих осередків від «опозиційних» фракцій все ж таки поспішили або скласти з себе керівні повноваження, або вийти з партії, або просто стали «тушками». Втім загальну картину це змінило мало.

Основні політичні й владні ротації внаслідок президентських виборів відбулись в регіоні все ж таки в площині виконавчих органів влади. Хоча тут вже починається нова хвиля ротацій, причому знімають вже «своїх», тобто представників ПР, яких тільки нещодавно призначали. Так, 16 липня Президент звільнив голову Біляївської РДА, С. Белюка, який тільки на весні їм же був на цю посаду й призначений.

В останні тижні значно загострилась ситуація навколо позачергових виборів Ізмаїльського міського голови, які мають відбутись 1 серпня. Ситуація полягає у тому, що Верховна Рада України спочатку ці позачергові вибори призначила (разом з іншими по усій країні), а потім, коли визначились, що загальні вибори до органів місцевого самоврядування таки відбудуться 31 жовтня, вирішила скасувати. Проте ЦВК наголосила, що ВР скасовувати вже призначені вибори не може, ізмаїльська ТВК пристала на бік ЦВК й відмовилась згортати підготовку до виборів. Наразі спостерігаємо ситуацію увімкнення «адміністративного катка» й з того часу [ситуація в Ізмаїлі тільки загострюється](#). Внаслідок шаленого адміністративного тиску на виборчий процес, зокрема пряме втручання правоохоронних органів, ТВК прийняла рішення про скасування [виборів за день до голосування](#).

Чернігівська область

Продовжується оновлення керівників регіонального рівня виконавчої влади. На початку липня було [призначено нових голів](#) Бобровицької, Прилуцької, Бахмацької та Козелецької районних державних адміністрацій.

10 липня пройшла 11 звітно-виборча конференція Чернігівської обласної партійної організації ВО «Батьківщина» для того щоб підбити підсумки роботи та обрати голову організації. Делегати одногосно обрали на посаду Голови Чернігівської обласної партійної організації ВО «Батьківщина» на [наступний дворічний термін О. Кодолу](#), який до цього працював на посаді першого заступника Голови.

В середині липня містом поширювали третій номер інформаційного бюлетеня «За Чернігів», який містив тенденційну інформацію про одну з політичних сил та окремих її представників. Бюлетень зроблений стилістично під відому газету «За Чернігів» однойменної організації (остання припинила свою активну діяльність). Два останніх [номери бюлетеню «За Чернігів» спрямовані проти](#) народного депутата від БЮТ [В. Дубіля](#) та обласної і міської організації «Батьківщини» в Чернігові.

Чернігівський міський голова О. Соколов скористався своїм [правом вето та не підписав](#) рішення міської ради щодо виділення земельних ділянок громадянам у рекреаційних та історичних зонах обласного центру, натомість підписав розпорядження про зупинення рішення міської ради.

[Херсонська область](#)

В області продовжують призначати на ключові посади вихідців з Донецької області. В липні були призначені ще два високо посадовці, які є вихідцями з Донеччини. Це — прокурор області К. Свіденко, [який працював до цього прокурором](#) Старобешівського району Донецької області, пізніше — в Ясинуватській міжрайонній прокуратурі, з 2007 р. — в апараті Генеральної прокуратури. А також керівник податкової адміністрації в Херсонській області Ю. Ємченко, який народився в місті Єнакієве Донецької області. Пан Ємченко вже [двічі очолював податкову адміністрацію](#) Херсонської області — в 1997 та в 2002 — 2005 роках.

Довгоочікувана сесія Херсонської обласної ради 20 липня обрала своїм головою члена Партії регіонів доктора сільськогосподарських наук В. Пелиха. За нього проголосувало 69 з 75 присутніх на сесії депутатів (загалом в раді 85 депутатів). Характерними особливостями було те, що по-перше, попри наявність серйозних розбіжностей в лавах Партії регіонів, в результаті був висунутий на посаду голови людина губернатора; по-друге, що жодна з політичних партій, що представлені у обласній раді не спромоглися на висунення своїх кандидатів. За кандидатуру від Партії регіонів була віддана нечувана кількість голосів – навіть сам новообраний голова не сподівався на таку кількість прихильників. Фактично, [за Пелиха голосували представники всіх фракцій](#).

Після оприлюднення результатів голосування по виборам голови Херсонської обласної ради, голови обласних організацій «Батьківщини» та Народного Союзу Наша Україна (відповідно народний депутат України Ю. Одарченко та колишній губернатор Б. Сіленков) [оприлюднили інформацію](#) про виключення з партій депутатів, які голосували за нового голову обласної ради. [Будуть виключені три депутата-нашоукраїнці та три депутата від ВО «Батьківщина»](#).

Увиразнилась раніше відмічена тенденція до зрощування влади та партії регіонів. На конференції Херсонської обласної організації Партії регіонів було розглянуто єдине питання у порядку денному – обрання голови обласної організації. Делегати одногосно обрали своїм партійним керівником новопризначеного голову Херсонської облдержадміністрації М. Костяка. Подібний крок зміцнив підпорядкованість місцевих регіоналів адміністративно-виконавчій вертикалі влади, [позбавивши її рис самостійності](#).

[Харківська область](#)

У місті та області фактично розпочалась виборча кампанія. Так колектив Харківського національного університету внутрішніх справ запропонував висунути кандидатуру в.о. міського голови [Г. Кернеса на посаду міського голови](#). Голова ВО «Батьківщина» в Харківській області А. Аваков [проголосив про намір балотуватися на посаду міського голови](#) м. Харкова на чергових виборах. Представники ділової, культурної та спортивної верхівки Харкова [звернулися до Президента України з відкритим листом на підтримку](#) голови ХОДА М. Добкіна та в.о. міського

голови Г. Кернеса на місцевих виборах 31 жовтня. [Об'єднання громадян «Громадська рада Харківщини» звернулася з публічним листом](#) до О. Ярославського (головного інвестора проектів Євро-2012) з проханням до бізнесмена балотуватися на посаду міського голови.

Телеканал «7 канал», що контролюється в.о. міського голови Г. Кернесом випустив документальний фільм, який дискредитує лідера опозиції й вірогідного кандидата на посаду міського голови А. Авакова (голова обласної парторганізації ВО «Батьківщина»). В свою чергу телеканал «АТВК», що знаходиться під впливом А. Авакова почав демонструвати фільм, що дискредитує Г. Кернеса (який також вважається ймовірним кандидатом на посаду міського голови від Партії Регіонів). Також починаючи з 8 липня на телеканалі ОТБ почала виходити щотижнева програма «Час влади» за участю голови обласної державної адміністрації М. Добкіна.

Оцінка ефективності діяльності та напрацювань Регіональних Комітетів Реформ

Донецька область

У липні 2010 року відбулось [засідання Регіонального комітету реформ](#), яке провів перший заступник голови Донецької облдержадміністрації С. Дергунов. Регіональний комітет реформ розглянув два актуальні проекти: «Реформування системи житлового господарства» та проект з розвитку водопровідно-каналізаційного господарства Донецької області. Основна заявлена ідея проектів – реформування системи ЖКГ та передача обслуговування житлового фонду до сфери діяльності товариств співвласників багатоквартирних будинків.

Також Регіональним комітетом економічних реформ було презентовано [Проект основних показників економічного та соціального розвитку](#) Донецької області на 2011 рік. Документ містить огляд економічної ситуації в Донецькій області, пріоритетні напрямки діяльності та критерії їх досягнення. Зокрема, в 2010 Регіональний комітет економічних реформ очікує приріст виробництва промислової продукції на рівні 5%, збільшення іноваційно активних підприємств на 10,8%, скорочення податкового боргу на рівні 15%, збільшення надходжень до бюджетів всіх рівнів на 1,3 млрд. грн., зростання середньомісячної заробітної плати на 14% тощо. Комітет реформ також напрацював проміжні презентації щодо реформування окремих аспектів соціальної та економічної сфери.

Сумська область

В липні 2010 р. фактично перестав функціонувати Регіональний комітет економічних реформ в Сумській області. І це досить дивно зважаючи на попереднє розпорядженням голови Сумської ОДА Ю. Чмиря про розробку та презентацію «Дорожньої карти» реформ для Сумської області до 1 липня 2010 р. Проте, протягом всього липня 2010 р. жодних заходів по роботі Комітету не велось.

Натомість, на нещодавній прес-конференції губернатор Сумщини Ю. Чмирь анонсував новий проект Сумської ОДА – до 15 серпня 2010 р. написати проект Стратегії економічного розвитку Сумської області "Нова Сумщина-2015", куди були б закладені основи регіонального розвитку території і відповіді на питання: як зробити Сумщину конкурентноздатною. Передбачається, що до розробки Стратегії будуть залучені експерти приватного Фонду ефективної політики Ріната Ахметова, який нещодавно розробив подібний документ для Львівської області.

На серпень-вересень 2010 р. Сумська ОДА запланувала серію експертних обговорень цього документу за участю незалежних експертів, журналістів, а також бізнесу. Координація обговорень буде забезпечена Центром досліджень регіональної політики.

Одеська область

27 липня у облдержадміністрації мало відбутись чергове засідання регіонального комітету з економічних реформ на чолі з головою обласної державної адміністрації Матвійчуком Е.Л. У

засіданні мали взяти участь члени Регіонального комітету з економічних реформ, керівники державних підприємств Одеського та Ренійського морського торговельного порту, науковці та керівники структурних підрозділів облдержадміністрації.

Під час засідання планувалось розглянути питання: - концептуальні положення Програми розвитку промисловості Одеської області на 2010 – 2013 роки; - доцільності відновлення спеціальних режимів інвестиційної діяльності на території спеціальних економічних зон «Порто-франко» та «Рені»; - ролі об'єднань співвласників багатоквартирних будинків як основного елементу реформи житлово-комунального господарства.

Також мав бути розглянутий стан виконань протокольних рішень та доручень, наданих на попередньому засіданні регіонального комітету з економічних реформ. Але наразі, ніяких згадок про це засідання ані в ЗМІ, ані на сайті ОДА віднайти не вдалось. Ймовірно захід було перенесено.

Харківська область

За даними Інституту незалежної експертизи у I півріччі 2010 р. економіка Харківської області демонструє негативні тенденції зокрема: стрімке зменшення економічної складової Харківської області у загальному обсязі економічного розвитку країни; збільшення рівня злочинності, погіршення демографічного стану; погіршення фінансово-економічного стану підприємств житлово-комунального господарства.

Також за результатами аналізу державних та регіональних капітальних інвестицій в економіку Харківської області спостерігається уповільнення темпів інвестиційної активності та суттєве зменшення, у порівнянні з попереднім роком, обсягів капітальних витрат на будівництво та інфраструктуру. Так, порівняно з 2009 р. фінансування капітальних інвестицій з державного бюджету зменшено у 6 разів.

Суспільство та реформи

Донецька область

9 липня в Донецьку пройшов круглий стіл на тему «Як об'єднати зусилля влади та громадськості для розвитку Донеччини?» Ініціаторами проведення заходу виступили Донецька обласна організація ВГО «Комітет виборців України» та Український незалежний центр політичних досліджень. На заході була презентовано моніторинг розвитку громадянського суспільства та реалізації Концепції сприяння органами виконавчої влади розвитку громадянського суспільства в Донецькій області у 2009 році. За результатами обговорення були сформовані рекомендації до місцевих органів виконавчої влади у сфері розвитку громадянського суспільства. Зокрема обласній державній адміністрації запропонували запровадити посаду Заступника голови з розвитку громадянського суспільства, розробити обласну програму «Розвиток громадянського суспільства в Донецькій області», передбачити у бюджеті 2011 року кошти на громадську експертизу та можливість фінансування громадських організацій з державного бюджету. Також важливим є розвиток партнерства у сфері різноманітних навчальних програм та тренінговий компонент співпраці влади та громадськості, залучення ОГС до процесу прийняття рішень на місцевому рівні, зокрема розвитку стратегічних планів розвитку міст та планів соціально-економічного розвитку.

Львівська область

Колегія громадських експертів і консультантів розпочала громадський моніторинг місцевих бюджетів сільських територіальних громад на Львівщині. В рамках моніторингу буде проведено експертну оцінку ефективності підготовки та виконання сільських бюджетів, розроблено пропозиції по удосконаленню бюджетної політики сільських громад.

Експерти Колегії проведуть комплексне дослідження процедури затвердження місцевих бюджетів у пілотних селах, безпосередній участі громадськості у цьому процесі, аналізу процесу формування доходної частини місцевого бюджету, його виконання, а також публічного звітування.

Аналіз діяльності органів місцевого самоврядування у 10 сільських громадах стосуватиметься також актів, ухвалених сільськими радами щодо обсягів дохідної і видаткової частини бюджетів, питань формування інвестиційного клімату на території відповідного населеного пункту, стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу, ефективності управління майновими і земельними ресурсами, об'єктами комунальної власності, формування та використання позабюджетних фондів, здійснення закупівель за бюджетні кошти.

Чернігівська область

6 липня 2010 року представники політичних партій Чернігівщини, політологи, експерти та журналісти у експертному клубі «Чиста політика» [обговорили можливі наслідки прийняття нового законодавства про місцеві вибори](#). Більшість політологів та експертів сприйняли законопроект 6601, як такий, що прописаний не стільки на користь суспільства, скільки на користь однієї політичної сили й містить ряд дискримінаційних норм стосовно новостворених політичних партій.

16 липня голова облдержадміністрації В. Хоменко провів [перше засідання Громадської гуманітарної ради при голові облдержадміністрації](#), створеної відповідно до Указу Президента України від 2 квітня 2010 року №469 «Про Громадську гуманітарну раду» згідно з розпорядженням голови облдержадміністрації від 23 червня 2010 року. До її складу увійшли ректори вищих навчальних закладів, заслужені діячі науки, культури, мистецтва, представники освіти, охорони здоров'я, спорту, відомі журналісти.

9 липня 2010 року відбулася презентація проекту «Напишемо План розвитку Чернігова разом». Ініціатива цієї кампанії належить об'єднанню «Громадська думка». Під час презентації організатори повідомили, що з початку липня розпочинається конкурс проектів «Напишемо План розвитку Чернігова разом». Метою конкурсу є бажання зібрати кращі проектні пропозиції розвитку міста від чернігівців та врахувати думки жителів міста в «Плані розвитку Чернігова». Для розробки та реалізації унікальних проектів розвитку [«Громадська Думка» вже сьогодні залучила кращих архітекторів та експертів Чернігова і області](#).

Також 6 липня відбувся круглий стіл на тему «Таємні схеми розподілу чернігівської землі та методи їх усунення». Приводом для проведення прес-конференції стали постійно повторювані факти непрозорості процесу роздачі земельних ділянок та затвердження їх на сесіях міської ради більшістю сформованою діючим керівництвом міста; постійні претензії ряду депутатів, щодо корумпованості і незаконності процедур розподілу чернігівської землі; анонімного і відкритого звернення підприємців, щодо маніпулювання ситуацією і тиск на них, з використанням службового становища, при вирішенні земельних та інших питань; значна кількість судових процесів з міською владою, по земельним питанням. На заході відбулося обговорення механізму розподілу земельних ділянок в Чернігові, непрозорості процесу роздачі земельних ділянок в міській раді та були [розроблені шляхи вирішення даної проблеми](#).

Волинська область

Найбільш резонансним питанням міського життя початку липня виявилось збереження скверу поблизу РАЦСу. Доволі неоднозначне «земельне» питання переросло практично у політичне протистояння. Так, 29 червня мешканці прилеглих до скверу житлових будинків зібралися, щоб висловити своє обурення можливою масовою вирубкою дерев і будівництвом на цьому місці. Активну участь у даному зібранні взяли депутат Волинської обласної ради В. Бондар та Луцької міської ради А. Козюра. Відомо, що дані політики претендуватимуть на посаду Луцького міського голови на майбутніх виборах і тому намагаються використовувати всі можливі публічні заходи для донесення своїх позицій до лучан. Бондар, зокрема, закликав мешканців до самоорганізації та пообіцяв оприлюднити з приводу можливого знищення скверу депутатський запит на сесії обласної

ради. Козюра розповів мешканцям про нормативні акти прийняті міською владою, стосовно земельної ділянки на якій розміщений сквер.

Пізніше міська влада та потенційний інвестор, яким виявилось приватне підприємство «Тріада» (за деякими версіями причетне до окремих чиновників міської ради) [заявили, що на частині скверу планується будівництво сучасного плавального басейну вартістю понад 20 мільйонів гривень.](#)

Провідні експертні дослідження регіональної політики було присвячено аналізу перших 100 днів Бориса Клімчука на чолі Волинської ОДА та місцевим виборам.

100 днів головування Бориса Петровича Клімчука у Волинській ОДА виявились динамічними і доволі неоднозначними. Порівнюючи діяльність Бориса Клімчука з його попередниками, Миколою Романюком та Володимиром Бондарем, можна помітити доволі жорсткий стиль керівництва та фамільярність голови ОДА по відношенню до підлеглих, та неоднозначні висловлювання стосовно представників засобів масової інформації, що не було притаманне [попереднім «губернаторам».](#)

Місцеві вибори 2010 – нові правила виборів: виклики для волинських топ-політиків, позиція активної громадськості та позиціонування окремих волинських політиків. Ряд відомих експертів та опозиційних політиків уже дали свою оцінку новому Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» - цьому видатному твору вітчизняних законодавців. Ми [поділяємо думку](#), що даний виборчий закон є суттєвим кроком назад у адмініструванні виборів та суперечить сучасним демократичним практикам європейських країн. Пропонований аналіз ([частина I](#)) зосереджує увагу на аналізі окремих положень закону, яким не було присвячено належної уваги та прогнозує можливу поведінку волинських топ-політиків на наступних місцевих виборах через призму окремих норм прийнятого закону. [Частина II](#) присвячена висвітленню найбільш суперечливих позицій нового закону про місцеві вибори, з точки зору авторитетних громадських інституцій. Також ми проаналізуємо поведінку «молодих та перспективних» волинських політиків, які претендують на ключові політичні позиції у регіоні

[Харківська область](#)

Триває боротьба громадськості (Екологічна група «Печініги» та громадський рух «Зелений Фронт») проти забудов лісопарку у м. Харкові. Великого резонансу набула нова звістка про чисельне поховання німецьких солдат у часи II світової війни на місці сучасних забудов. Міська влада продовжує будувати дорогу не тільки порушуючи будівельні норми й стандарти але й вкладаючи дорогу прямо на людські кістки. Також зайва земля з рештками похованих (у тому числі й від інфекційних хвороб) згортається у джерело з лікувально-питною водою, що обурило науковців з гідрології.

На місті забудови дороги громадськість міста влаштувала триденний фестиваль «За Життя», участь у якому взяли митці (художники, музиканти тощо) [з України та близького зарубіжжя.](#)

Мережа підтримки реформ є самоврядною платформою, що об'єднує організації громадянського суспільства, які поділяють ідеологію реформ, працюють задля формування суспільного запиту на реформи, сприяння їх втіленню, а також створення клімату для консолідованої та усвідомленої підтримки проекту модернізації України.

Місією Мережі є якісне оновлення України шляхом сприяння впровадженню реформ на основі демократичних цінностей.

На етапі започаткування **Мережі** було проведено національну кампанію з підготовки та обговорення концептуального документу «Модернізація України: визначення пріоритетів реформ», на основі якого було розроблено «Дорожню карту реформ для громадянського суспільства» та проведено Національний Консилиум Мережі підтримки реформ. Ця кампанія стала спробою об'єднати авторський колектив з понад сорока провідних незалежних українських аналітиків задля того, аби запропонувати суспільству експертне бачення пріоритетності реформ та залучити активні громадські осередки до їх обговорення та просування на національному та регіональному рівнях, вироблення бачення модернізації як процесу якісного оновлення країни.

В подальших планах **Мережі** зосередження на ключових реформах та розробка відповідних національних та регіональних кампаній, зокрема особлива увага буде приділена питанням демократії участі та механізмів залучення громадян до процесу прийняття рішень, моделі амін-територіальній реформи та місцевим виборам; участь України у ініціативах в рамках Східного Партнерства.

Більш детальна інформація про **Мережу підтримки реформ** може бути отримана за наступним посиланням або у регіональних координаторів **Мережі**.

ЗАЯВА
Мережі підтримки реформ
у зв'язку з ухваленням Верховною Радою України нової редакції Закону «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів»

10 липня 2010 року Верховна Рада України схвалила нову редакцію Закону „Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів”.

Ми, представники організацій громадянського суспільства, об'єднаних у Мережу підтримки реформ, висловлюємо стурбованість тим, що кардинальна зміна правил проведення виборів вже вкотре відбулась за декілька місяців до початку виборчої кампанії. Новоприйнятий закон, хоча і враховує ряд прогресивних положень Закону „Про вибори народних депутатів України”, все ж не передбачає узгодження правового регулювання місцевих виборів із регулюванням виборів до законодавчого органу. Підготовка та ухвалення нового виборчого закону відбулись без залучення науковців, експертів та представників громадянського суспільства. У тексті цього Закону не було належним чином відображено спільні позиції представників органів місцевого самоврядування та громадянського суспільства, висловлені під час парламентських слухань „Реформування законодавства України про місцеві вибори в інтересах територіальних громад”, що відбулись 12 травня 2010 року і були ініційовані самим парламентом.

У зв'язку з цим Мережа підтримки реформ вважає за необхідне привернути увагу до найбільш проблемних аспектів нового законодавства про місцеві вибори:

1. Вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, міських, районних у містах рад проводитимуться за змішаною системою. Досвід її застосування на парламентських виборах 2002 року показав, що у вітчизняних умовах така система дозволяє суттєво спотворювати результати виборів за рахунок використання т.зв. „адміністративного ресурсу” в одномандатних виборчих округах. Змішана система значною мірою зберігатиме вади існуючого порядку формування представницьких органів місцевого самоврядування, адже половина складу відповідних рад і далі обиратиметься за закритими списками місцевих партійних організацій. Застосування на виборах до районних і обласних рад змішаної системи у тому варіанті, який передбачено ново ухваленим Законом, навряд чи забезпечить втілення в життя тих положень Основного Закону, за якими районні і обласні ради мають представляти спільні інтереси територіальних громад.

2. За новим Законом про місцеві вибори всі міські голови, у тому числі і у великих містах, і надалі обиратимуться за мажоритарною системою відносної більшості. Це посилюватиме ризик обрання мерами великих міст осіб, які користуються підтримкою меншості виборців, а також виникнення політичного протистояння між новообраними міськими головами та відповідними радами.

3. Закон зберігає за політичними партіями провідну роль у формуванні складу майже всіх рад, окрім сільських та селищних - адже право висування кандидатів у депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, міських та районних в містах рад закріплено виключно за партіями. При цьому можливість висування кандидатів тією чи іншою партією

поставлена у залежність від наявності у неї зареєстрованих за 365 днів до дня виборів місцевих організацій відповідного рівня. Таким чином, Закон суттєво звужує перелік партій, які претендуватимуть на представництво у складі місцевих рад, а відтак – створює передумови для монополізації влади на місцевому рівні в руках декількох найбільш потужних партій та обмежує право громадян на участь в місцевому самоврядуванні.

4. Визначені Законом строки підготовки та проведення виборів є надмірно короткими. Це не дозволить ефективно організувати виборчий процес та забезпечити ефективний захист і поновлення порушених прав суб'єктів виборчого процесу. Так, за 49 днів до дня виборів партійні організації повинні будуть внести подання щодо кандидатур до складу обласних, районних, міських (міст обласного значення) виборчих комісій, а за 45 днів до дня виборів (тобто протягом 4 днів) ЦВК має утворити близько 800 виборчих комісій. За 37 – 32 дні до дня виборів мають бути утворені всі виборчі округи, за 30 днів до дня виборів – виборчі дільниці, за 28 днів до дня голосування – висунуті всі кандидати на місцевих виборах, за 22 дні до дня голосування – завершитись їх реєстрація. На оскарження рішень, дій і бездіяльності, пов'язаних з виборами, Закон відводить лише 2 дні, що навряд чи сприятиме ефективному захисту порушених прав.

5. Закон лише рамково окреслює процедуру утворення територіальних та дільничних виборчих комісій. Це створює поживний ґрунт для формування складу цих комісій за власним розсудом виборчих комісій вищого рівня. Як наслідок - існує цілком реальна загроза того, що членами виборчих комісій призначатимуться представники лише певних партій. Цілком імовірною є й ситуація, за якої на керівні посади у виборчих комісіях призначатимуться представники одних і тих же партій.

6. Необхідно підкреслити, що Закон суттєво посилює роль Центральної виборчої комісії у вирішенні питань, пов'язаних з організацією та проведенням місцевих виборів. ЦВК, наприклад, утворюватиме територіальні виборчі комісії, скасовуватиме рішення цих комісій за власною ініціативою або за результатами розгляду скарг, встановлюватиме (в окремих випадках) результати місцевих виборів, здійснюватиме низку інших повноважень. У зв'язку з цим варто наголосити на тому, що ЦВК не має достатніх організаційних, фінансових, кадрових та інших ресурсів для ефективного здійснення покладених на неї завдань у сфері регулювання місцевих виборів.

7. Закон суттєво звужує доступ виборців до інформації про кандидатів на виборах, і в перспективі може суттєво ускладнити контроль громадян за діяльністю обраних депутатів місцевих рад, сільських, селищних та міських голів. У цьому контексті варто наголосити хоча б на тому, що місцеві партійні організації та кандидати не зобов'язані подавати при реєстрації відповідними виборчими комісіями свої передвиборні програми, а отже – і мати такі програми. Новий закон про місцеві вибори дозволяє не розмішувати на інформаційних плакатах фотографії кандидатів, включених до відповідних виборчих списків, а також публікувати передвиборні програми місцевих партійних організацій. Більше того, для кандидатів у депутати сільських, селищних, міських (міст районного значення) рад інформаційні плакати взагалі не повинні виготовлятися.

8. Регулювання порядку складання і уточнення списків виборців, а також виготовлення виборчих бюлетенів, створює можливості для порушення виборчих прав громадян. Так, складання і уточнення списків виборців здійснюється низкою органів, засади взаємодії між якими чітко не визначено. Закон дозволяє вносити зміни до списків виборців у переддень та у день голосування. Належним чином не визначено і порядок здійснення контролю за виготовленням виборчих бюлетенів, Законом передбачена можливість друкування бюлетенів без зазначення номерів виборчих дільниць.

9. Хоча Закон і закріплює за громадськими організаціями право здійснювати спостереження за виборами, однак відповідні норми Закону заслуговують на критичну оцінку. Перелік організацій, які здійснюватимуть спостереження за виборами, обмежується лише всеукраїнськими організаціями, при цьому обсяг прав спостерігачів від таких організацій Закон суттєво звужує. Фактично, їх роль зводиться до фіксації фактів порушень шляхом аудіо - або відеозапису чи фотозйомки, а також спостереження за роботою виборчих комісій.

Враховуючи, що місцеві вибори є однією з важливих форм безпосереднього здійснення влади громадянами України та дієвим засобом оновлення політичних еліт як на місцевому, так і на загальнодержавному рівнях, Мережа підтримки реформ закликає:

1. Президента України – застосувати право вето щодо Закону «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» у разі його підписання Головою Верховної Ради України в редакції від 10.07.2010 р.
2. Верховну Раду України:
  - схвалити нову редакцію Закону «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», передбачивши у ній, зокрема:
    - внесення до нього змін, які збільшуватимуть як загальний строк підготовки до місцевих виборів, так і тривалість основних організаційних заходів, пов'язаних із підготовкою до виборів;
    - обов'язковість подання для реєстрації кандидатів відповідними виборчими комісіями передвиборних програм кандидатів та місцевих організацій партій, забезпечення належного доступу виборців до інформації про кандидатів та їхніх передвиборних програм;
    - можливість самовисування кандидатів на місцевих виборах;
    - набуття чинності положеннями щодо обов'язковості висування кандидатів місцевими організаціями партій, зареєстрованими за 365 днів до дня голосування, після призначення Верховною Радою України наступних чергових місцевих виборів у 2014 році;
  - вжити заходів щодо якнайшвидшого ухвалення в цілому як закону законопроекту № 4177 від 3 березня 2010 року „Про внесення змін до Конституції України” в частині положень, якими пропонується уніфікувати строки повноважень місцевих рад, сільських, селищних, міських голів, та визначати строк повноважень депутатів місцевих рад і відповідних голів з дати чергових, а не позачергових місцевих виборів;
  - після проведення чергових місцевих виборів – уніфікувати правове регулювання загальнодержавних і місцевих виборів шляхом прийняття Виборчого кодексу, передбачити: можливість обрання міських голів міст, кількість виборців яких перевищує певну межу, за мажоритарною системою абсолютної (а не відносної) більшості; можливість голосування на місцевих виборах за конкретних кандидатів; зміну систем виборів до районних і обласних рад у такий спосіб, який би забезпечував можливість представництва відповідними радами спільних інтересів територіальних громад; створити належні правові передумови для об'єднання партій, підвищення прозорості фінансування виборів.
3. Центральну виборчу комісію:
  - забезпечити підготовку та проведення місцевих виборів у відповідності до демократичних стандартів;
  - забезпечити при формуванні складу територіальних виборчих комісій справедливе представництво у їх складі місцевих організацій партій, а також справедливий розподіл керівних посад у відповідних виборчих комісіях між організаціями різних партій.
4. Організації громадянського суспільства:

- забезпечити належне спостереження за підготовкою і проведенням чергових місцевих виборів, виявлення фактів порушень виборчого законодавства та широке інформування про такі факти виборців, спостерігачів від міжнародних організацій;
- ініціювати проведення кампаній на місцевому рівні, спрямованих на підвищення рівня поінформованості виборців щодо кандидатів, передвиборних програм суб'єктів виборчого процесу;
- сформулювати переліки найбільш важливих проблем місцевого значення, які потребують вирішення органами місцевого самоврядування після проведення чергових місцевих виборів;
- посилити взаємодію із місцевими засобами масової інформації з метою активізації обговорення реальних проблем місцевого значення, шляхів та механізмів їх вирішення кандидатами після їх обрання депутатами, сільськими, селищними, міськими головами.

Оприлюднено 22 липня 2010 року від імені:

ЛАБОРАТОРІЇ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ

ЦЕНТРУ ПОЛІТИЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ВИБОРЧОГО КОНСАЛТИНГУ (ЛУЦЬК)

ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ»

ЦЕНТРУ ДОСЛІДЖЕНЬ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ (СУМИ)

ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ»

ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ»

ПОЛІСЬКОГО ФОНДУ МІЖНАРОДНИХ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ (ЧЕРНІГІВ)

ФОНДУ «МІСЦЕВОЇ ДЕМОКРАТІЇ» (ХАРКІВ)

ХЕРСОНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ВІДДІЛЕННЯ ВГО «КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ»